

LEDOVÁ SFINGA

Jules Verne
LEDOVÁ SFINGA

PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 44

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad: J. V. Sterzinger

Ilustrace: G. Roux

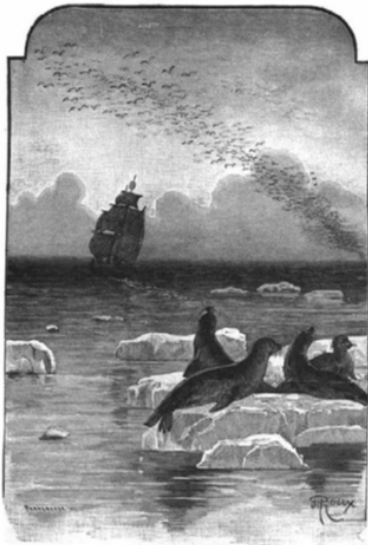
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2022

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-4605-7 (pdf)

Jules Verne

LEDOVÁ SFINGA

Obsah

I. Kapitola	Ostrovy Kerguelen.....	5
II. Kapitola	Goeletta <i>Halbrane</i>	16
III. Kapitola	Kapitán Len Guy.....	30
IV. Kapitola	Od ostrovů Kerguelen k Ostrovu prince Edwarda	44
V. Kapitola	Román Edgara Allana Poea	61
VI. Kapitola	Mrtvola důstojníka z <i>Jane</i>	80
VII. Kapitola	Tristan d'Acunha	93
VIII. Kapitola	K Falklandským ostrovům.....	107
IX. Kapitola	Opravy <i>Halbrane</i>	119
X. Kapitola	Začátek výpravy.....	134
XI. Kapitola	Od Sandwichských ostrovů k polárnímu kruhu.....	145
XII. Kapitola	Mezi polárním kruhem a ledovým pólem.....	158
XIII. Kapitola	Podél ledového pole.....	171
XIV. Kapitola	Hlas ve snách	183
XV. Kapitola	Ostrůvek Bennett	196
XVI. Kapitola	Ostrov Tsalal	207
XVII. Kapitola	A Pym?... ..	221
XVIII. Kapitola	Rozhodnuto!.....	235

XIX. Kapitola	Zmizelé ostrovy	246
XX. Kapitola	Od 29. prosince do 9. ledna	260
XXI. Kapitola	Odbočka	270
XXII. Kapitola	Země?...	283
XXIII. Kapitola	Překocení ledovce	295
XXIV. Kapitola	První oběti.....	304
XXV. Kapitola	Co nyní?.....	314
XXVI. Kapitola	Halucinace	323
XXVII. Kapitola	Uprostřed mlh	332
XXVIII. Kapitola	Tábořiště	340
XXIX. Kapitola	Člun na moři	350
XXX. Kapitola	Jedenáct let několika slovy	360
XXXI. Kapitola	Ledová sfinga.....	368
XXXII. Kapitola	Dvanáct ze sedmdesáti.....	382

I. KAPITOLA

Ostrov Kerguelen

Bezpochyby nebude nikdo věřit tomuto vypravování, nazvanému Ledová sfinga. Co na tom; podle mého názoru přesto zasluhuje, aby bylo odevzdáno veřejnosti. Každému je dovoleno věřit nebo ne...

Bylo by obtížné představit si pro počátek těchto podivuhodných a strašlivých příhod místo vhodnější nad Ostrov Zoufalství (de la Désolation) – jak je v roce 1779 nazval kapitán James Cook. Nuže, po tom, co jsem tu za několikátýdenního pobytu viděl, mohu ujistit, že zasluhují truchlivé jméno, které jim slavný anglický mořeplavec dal. Ostrov Zoufalství – tím je řečeno všechno.

Vím, že v zeměpisných údajích se dosud mluví o ostrovech Kerguelen, jejichž jméno bylo všeobecně přijato pro tuto skupinu ostrovů ležících na 49°54' severní šířky a na 69°6' východní délky, protože francouzský šlechtic baron Kerguelen podal první zprávy o těchto ostrovech ztracených v jižních končinách Indického oceánu. Při první návštěvě se vůdce výpravy domníval, že na hranici antarktických moří objevil novou pevninu; teprve při druhé výpravě uznal svůj omyl. Bylo to pouze souostroví. Budiž mi dáno víry – Ostrov Zoufalství je jediné správné

jméno pro tento shluk tří set ostrovů a ostrůvků opuštěných uprostřed nekonečných mořských pouští, kde téměř neustále zuří prudké jižní bouře.

A přece je toto souostroví obydleno a dne 2. srpna 1839 se rozmnožil počet Evropanů a Američanů, kteří tvořili jádro kerguelenského obyvatelstva, na dobu dvou měsíců o jednu osobu, díky mé přítomnosti. Ovšem, dokončil jsem svá geologická a mineralogická studia, která mne tam přivedla, a čekal jsem jen na příležitost k odjezdu.

Přístav Christmas leží na nejdůležitějším z ostrovů, měřícím čtyři tisíce pět set čtverečních kilometrů – asi polovinu Korsiky. Je dost jiný a snadno přístupný. Lodi tu mohou zakotvit při hloubce čtyř provazců. Obeplujeme-li na severu mys François, nad kterým vyčnívá do výšky tří set dvanácti metrů hora Table Mount (Stolová hora) a pohlédneme-li čedičovou arkádou, která se tu široce rozevírá, spatříme úzký záliv, chráněný ostrůvky před zuřivými větry z východu a západu. V pozadí leží Christmas Harbour. Loď může zcela snadno veplout, a držíc se na pravé straně přistát na jedné kotvě, ovšem pokud je zátoka zbavena ledu.

Ostatně ostrovy Kerguelen mají jistě na sta jiných fjordů. Jejich břehy jsou rozervány, roztřepeny jako okraj sukně chudé ženy, zejména na straně směřující k severu a k jihovýchodu. Ostrovů a ostrůvků je tu spousta. Půda, která je sopečného původu, se většinou skládá z křemene, promíseného modravými kameny. V létě se pokrývá zelenavým mechem, šedavými lišejníky, různými tajnosnubnými rostlinami, strnulými, houževnatými lomikameny. Jediné křoví, které tam roste, je jakési zeli velmi ostré chuti, které bychom jinde marně hledali.

Tyto končiny jsou obzvláště dobrá sídliště tučňáků královských a jiných ptáků, kteří v těchto končinách hnízdí v nespočetných hejnech. Tito tupí, žlutí a bílí opěřenci, s hlavou

nakloněnou nazad, se svislými křídly, jako by to byly rukávy nějakého roucha, se zdálky podobají procesí mnichů, putujících po břehu.

Dále tyto ostrovy slouží jako útulek pro množství srstnatých mořských krav, tuleňů a lvounů. Lov a hon na tyto obojživelníky, dost výnosný, je schopný udržovat jakýsi obchod, což je okolnost, která sem vábila mnoho lodí.

Jednoho dne jsem se procházel v přístavu, když se najednou ke mně přidal jeden muž a řekl:

„Nemýlím-li se, začínáte se nudit, pane Jeorlingu?“

Byl to silný, velký Američan, usazený už asi dvacet let v Christmas Harbour – majitel jedné krčmy v přístavu.

„Opravdu, přiznal bych, že se nudím, mistře Atkinsi, kdybych věděl, že vás svou odpovědí neraním.“

„Ale kdepak!“ ujišťoval mne bodrý muž. „Představte si, že jsem proti takovým steskům obrněn jako skály mysu François proti mořským vichrům.“

„A odoláváte jim jako ony...“

„Zajisté! Hned toho dne, kdy jste připlul do Christmas Harbour a kdy jste se ubytoval u Fenimora Atkinse, pod střechou Zeleného kormorána, jsem si řekl: za čtrnáct dní, ne-li za týden, bude můj host mít zdejšího pobytu dost a bude litovat, že přistál u...“

„Ne, mistře Atkinsi, a nikdy nelituji toho, co jsem udělal!“

„Výborný zvyk, pane Jeorlingu!“

„Ostatně při studování tohoto souostroví jsem prožil velice zajímavé pozorování. Procházel jsem širé, vlnité pláně, přerušované rašeliništi a pokryté tvrdým mechem, a odnášel jsem si vždy cennou mineralogickou i geologickou kořist. Zúčastnil jsem se vašich lovů na tuleně a mořské krávy. Navštívil jsem vaše útesy, kde žijí tučňáci a albatrosové v dobrém přátelství, což se mi zdálo hodným pozorování. Občas jste mi předkládal různé ptáky,

upravené vlastní rukou, což je pro člověka s dobrou chutí k jídlu vítanou pochoutkou. Konečně jsem v Zeleném kormoranu našel výtečné přijetí a jsem vám nadmíru vděčný... Ale počítám-li dobře, je tomu už dva měsíce, co mne chilský trojstěžník Penus vysadil v Christmas Harbour, uprostřed zimy...“

„A nyní toužíte,“ zvolal krčmář, „vrátit se do své vlasti, která je i mojí, pane Jeorlingu, vrátit se do Connecticutu, spatřit opět Hartford, naše hlavní město...“

„Zajisté, mistře Atkinsi, protože už téměř tři roky bloudím po světě... Dnes nebo zítra tomu musí být konec... musím zapustit kořeny...“

„Eh! Eh! Zapuštění kořenů,“ poznamenal Američan, „následuje vyhánění větví!“

„Zcela správně, mistře Atkinsi! Protože už však nemám rodinu, je pravděpodobné, že budu posledním svého rodu! V mých čtyřiceti letech mě sotva napadne vyhánět větve, jako jste to udělal vy, milý příteli, protože vy jste strom, ano, a krásný strom...“

„Dub – a k tomu zelený dub, chcete-li, pane Jeorlingu.“

„A správně jste udělal, že jste poslechl přírodní zákony! A dala-li nám příroda nohy k chůzi...“

„Dala nám i na čem sedět!“ doplnil se smíchem Fenimore Atkins. „Proto jsem se pohodlně usadil v Christmas Harbour. Moje Betsy mne obdařila deseti dětmi a ty mne opět obdarují vnuky, kteří mi polezou po nohou jako kořata...“

„Nevrátíte se nikdy do své vlasti?...“

„Co bych tam dělal, pane Jeorlingu; co bych tam byl dělal?... Třel bych bídu s nouzí!... Naopak zde, na Ostrovech Zoufalství, kde jsem neměl nikdy důvod zoufat, nám vykvetl blahobyť.“

„To pozoruji, mistře Atkinsi, a blahopřeji vám k vašemu štěstí... I když není vyloučeno, že se vás jednoho dne zmocní touha...“

„Přesadit se, pane Jeorlingu?... Jděte!... Řekl jsem vám, že jsem dub, a zkuste jen přesadit dub, který se zakořenil do skalnaté půdy Ostrovů Zoufalství!“

Bylo radostné poslouchat tohoto důstojného Američana, který si na tomto souostroví tak zvykl a tak se otužil proti nevlídnosti podnebí. Žil tu se svojí rodinou jako tučňáci ve svých doupatech – matka, statná žena, synové, kypící zdravím, kteří nevěděli, co je zánět v krku nebo rozšíření žaludku. Všechno se dařilo. Hojně vyhledávaný Zelený kormorán byl útlkem všech lodníků i lovců, kteří do těchto končin zavítali. Zásoboval je mýdlem, tukem, smolou, dehtem, kořením, cukrem, čajem, konzervami, whisky, ginem a brandy. Marně by někdo hledal v Christmas Harbour druhý hostinec. Synové Fenimora Atkinse byli tesaři, plachtaři, lovci a po celou dobu trvání teplého období pronásledovali mořské tvory ve všech průplavech. Byli to statní chlapi, kteří plně vyhovovali svému úkolu...

„Jedním slovem, mistře Atkinsi,“ prohlásil jsem, „jsem okouzlen, že jsem přišel na tyto ostrovy, a zachovám si na zdejší pobyt vždy nejlepší vzpomínky... Ale přesto se nebudu hněvat, až pojedu nazpět...“

„Jděte, pane Jeorlingu, a mějte přece trochu trpělivosti!“ řekl mi ten filozof. „Po hodině rozloučení nemáme nikdy toužit, ani ji urychlovat. Ostatně, nezapomínejte, že se co nejdříve vrátí krásné počasí... V pěti nebo v šesti nedělích...“

„A zatím,“ zvolal jsem, „budou hory i pláně, skály i břehy pokryty silnou vrstvou sněhu a slunce nemá dost sil, aby rozptýlilo závoj mlh na obzoru...“

„Prosím vás, pane Jeorlingu! Vždyť už vyráží tráva sněhovým příkrovem!... Pohlédněte...“

„Zvětšovacím sklem, ano!... Ale mezi námi, mistře Atkinsi, že zde nepokrývá led všechny průplavy v srpnu, který je únozem naší severní polokoule?...“

„Dejme tomu, pane Jeorlingu!... Ale opakují: trpělivost!... Letos byla mírná zima... Brzy se od východu nebo od západu objeví lodi, protože se blíží doba lovů.“

„Nebe vás slyší, mistře Atkinsi... a kéž by sem šťastně přivedlo loď, která jistě není daleko... goelettu *Halbrane*...“

„Kapitán Len Guy,“ dodával krčmář, „to je zkušený námořník, ačkoliv Angličan – všude mohou být hodní lidé – a stálý host u Zeleného kormorána.“

„Myslíte, že *Halbrane*...“

„... bude do osmi dnů hlášena od mysu François, pane Jeorlingu, nebo už neexistuje kapitán Len Guy, a neexistuje-li kapitán Len Guy, tak to se *Halbrane* docela jistě potopila na cestě od mysu Dobré naděje!“

Potom mne mistr Fenimore Atkins opustil, naznačiv nádherným gestem, že podobná možnost je nemyslitelná.

Doufal jsem, že se předpovědi mého krčmáře brzy splní, protože jsem se opravdu nudil. Pokud jim bylo možné věřit, objevovaly se už předzvěsti krásného období – krásného ovšem jen vzhledem k těmto končinám. Ovšem, hlavní ostrov leží asi ve stejné šířce jako Paříž v Evropě nebo Québec v Kanadě. Ale zde se jedná o jižní polokouli, a ta, jak víme, je následkem eliptické dráhy Země, v jejímž jednom ohnisku je Slunce, v zimě mnohem chladnější a v létě mnohem teplejší než severní polokoule. Je jisté, že zimní období je na ostrovech Kerguelen strašlivé prudkými bouřemi a že tam zamrzá moře na několik měsíců, ačkoliv teplota obzvlášť hluboko neklesá – průměr je 2 °C mrazu proti 7° v létě, jako na Falklandech nebo na Hornově mysu.

Samozřejmě, že v té době v Christmas Harbour a v ostatních přístavech nepřistane ani jediná loď. Ještě v té době, o které mluvím, byly lodě velmi vzácné. Plachetní lodě se uchýlily z obavy, že budou obklíčeny ledem, do přístavů v Jižní Americe

na západním pobřeží Chile nebo v Africe nejčastěji do Kapského Města u mysu Dobré naděje. Několik šalup, jednak obklopených ledem, jednak vytažených na břeh a pokrytých jíním až do špice stožáru, bylo všechno, co jsem viděl v přístavu Christmas Harbour.

Ačkoliv na souostrovích nejsou rozdíly teploty příliš značné, přece je podnebí vlhké a chladné. Zejména západní strana trpí velmi často návaly severních a západních větrů, které přinášejí deště a krupobití, k východu je nebe jasnější, ačkoliv i tu je stále plno mlh a hranice sněhu na této straně klesá na výšku padesáti toas (asi 120 m) nad hladinou.

Po dvouměsíčním pobytu na souostroví jsem nyní čekal jen na příležitost odplout odtud na palubě goeletty *Halbrane*, jejíž vynikající vlastnosti z toho a onoho stanoviska nepřestal můj nadšený hostitel chválit.

„Lépe byste nemohl volit!“ opakoval od rána do noci. „Ze všech kapitánů anglického loďstva se ani jeden nevyrovná mému příteli Len Guyovi co do odvahy a vědomostí!... Kdyby byl sdílnější, a ne tak málomluvný, byl by učiněná dokonalost!“

Rozhodl jsem se tedy, že se přidržím doporučení mistra Atkinse a odložím svůj odjezd, dokud se neobjeví goeletta v Christmas Harbour. Po šesti nebo sedmi dnech má opět plout dále, do přístavu Tristan d'Acunha, kam veze náklad cínové a měděné rudy.

Měl jsem v úmyslu strávit na tomto ostrově několik neděl příjemného období. Odtud jsem se chtěl vydat do Connecticutu. Nezapomínal jsem však počítat s náhodou, která hraje v lidských úmyslech důležitou úlohu, nebo jak řekl Edgar Allan Poe*, je rozumné „počítat vždy s nepředvídaným,

---

*) Edgar Allan Poe (1809–1849) Americký spisovatel fantastických novel, průkopník detektivní povídky, zakladatel hororu (Vraždy v ulici Morgue, Havran atd.)

neočekávaným, nepochopitelným, protože vedlejší, nepatrné a náhodné věci zasluhují vážné úvahy a je nutné v každém rozumovém výpočtu uvádět náhodu“.

Uvádím slova našeho velkého amerického spisovatele, protože ačkoliv jsem velmi praktického ducha, povahy velmi vážné a nepříliš fantastické, neobdivuji se proto méně tomuto geniálnímu básníku lidských zvláštností.

Ostatně abych se znovu vrátil k *Halbrane* nebo spíš k okolnostem, které by mi umožnily vstoupit v Christmas Harbour na loď, nesměl jsem se obávat žádného zklamání. Ostrovy Kerguelen bývaly v tomto období navštěvovány velkým počtem lodí – nejméně pěti sty. Lovy poskytovaly hojnou kořist, což je možné posoudit podle toho, že jeden vzrostlý lvoun poskytne tunu oleje, tolik co tisíc tučňáků. Ovšem v posledních letech se zmenšil počet příjíždějících lodí asi na dvanáct, protože nerozumným hubením se množství kytovců nesmírně ztenčilo.

Přes to všechno jsem se však nijak nerozčiloval, jak se odtud dostanu, i kdyby *Halbrane* nepřijela a kapitán Len Guy by nepřišel stisknout ruku svému příteli Atkinsovi.

Každý den jsem se procházel kolem přístavu. Slunce bylo stále silnější. Skály a útesy se poznenáhlu zbavovaly bílého zimního roucha. Na březích, pod čedičovým úbočím, pučel mech vinné barvy a po moři pluly pásy vodních řas, dlouhé téměř sto až sto čtyřicet metrů. Na pláních kolem zátoky zdvíhaly nemnohé traviny ostýchavé hlavičky – mezi nimi byla *Phanerogamae lyella*, původem z And, a jiné, patřící floře Ohňové země, a konečně i jediná křovitá rostlina, zmíněné zelí, užívané jako velmi cenný lék proti kurdějím.

Neviděl jsem tu žádné pozemní savce – tyto končiny se hemží mořskými savci – ani žáby a plazy. Spatřil jsem jen několik málo druhů hmyzu, motýlů a jiných, i bezkřídlých, protože by je vítr odnesl do vln, než by jich mohli použít.

Jednou nebo dvakrát jsem se svěřil některé z těch pevných bárek, na kterých rybáři vzdorují nárazům větru, zuřícího téměř neustále v okolí souostroví. Na takovém člunu by bylo možné odvážit se plavby až do Kapského Města a dosáhnout cíl, ovšem po delší době. Ano, ujišťuji, že mým úmyslem nebylo opustit Christmas Harbour takovými prostředky... Ne! Doufal jsem v golettu *Halbrane* a goletta *Halbrane* nebyla jistě daleko.

Za těchto procházek od zálivu k zálivu jsem zvědavě prohlížel různé útvary rozervaného pobřeží, zřejmě sopečného původu, vyhlížejícího jako bizarní, záhadná kostra, odhalující bílý zimní rubáš a odkrývající modravé kosti...

Jaká netrpělivost se mne často zmocňovala, i přes moudré rady mého hostitele, který žil ve svém domě v Christmas Harbour tak šťastně! Na tomto světě jsou vzácní lidé, které učinil život filozofy. Ostatně – u Fenimora Atkinse převládal svalový systém nad systémem nervovým. Snad měl méně inteligence než pudu. Takoví lidé jsou lépe obrnění proti strastem života a snad jsou celkově jejich vyhlídka na dosažení vezdejšího štěstí lepší.

„A *Halbrane*?...“ opakoval jsem mu každé ráno.

„*Halbrane*, pane Jeorlingu?...“ odpovídal mi přesvědčivě. „Bud'te ujištěn, připluje dnes, a ne-li dnes, tak zítra!... Musí přece přijít den, kdy se v přístavu objeví vlajka kapitána Lena Guye!“

Abych zvětšil své zorné pole, stačilo by jenom vystoupit na Table Mount. Z výšky tří set dvanácti metrů je možné dohlédnout na bezmála pětapadesát až šestapadesát kilometrů a přes mlhu by bylo možné golettu zpozorovat o čtyřiaadvacet hodin dřív. Ale jen šílenec by se odvážil vystoupit na horu, dosud pokrytou sněhem až k vrcholu.

Najednou se mocným rozmachem vznesl...

Když jsem šel po břehu, vyplašil jsem často houfy obojživelníků, které prchaly do uvolněných vln. Neteční a těžkopádní tučňáci si nevšimli mého příchodu. Kdyby nevypadali tak hloupě, mohlo by někoho napadnout oslovit je, ovšem kdyby ovládal jejich vřískavou a ohlušující řeč. Černí buňáci, černobílí rackové, potápky, mořské vlaštoky a čírky však prchali co nejspěšněji.

Jednoho dne mi však bylo dopřáno, abych byl přítomen odletu albatrosa, který doprovázeli tučňáci svým nejkrásnějším vřískáním – jako by se loučili s přítelem, který je opouští, pravděpodobně navždy. Tito mohutní ptáci mohou najednou ulétnout tři sta dvacet kilometrů, bez odpočinku a velikou rychlostí.

Zmíněný albatros seděl nehybně na vyčnívající skále u vjezdu do přístavu Christmas Harbour a pohlížel na vlny, zuřivě se tříštící o úskalí.

Najednou se mocným rozmachem vznesl, přitáhl nohy, vypjal krk jako ležatý lodní stěžeň, vyrazil drsný skřek a v několika okamžicích mizel už jako černý bod v závoji jižních mlh.

II. KAPITOLA

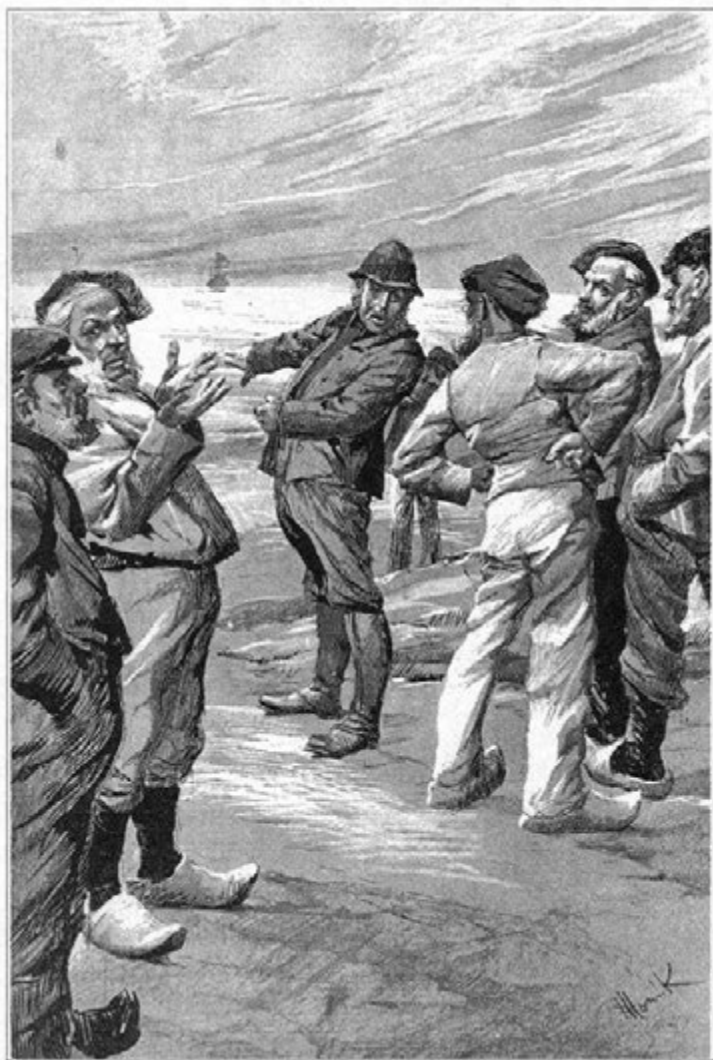
Goeletta Halbrane

Škuner očekávaný v Christmas Harbour, goeletta *Halbrane*, měl tři sta tun, jeho stěžňoví bylo nakloněno, což mu dovoľovalo plout značnou rychlostí, a byl vyzbrojen všemi potřebnými plachtami pro každou okolnost.

Na palubě byl kapitán, důstojník, lodní mistr, kuchař a osm námořníků – celkem dvanáct mužů, což je dostatečný počet k řízení goeletty. Byla pevně stavěna, zčásti obita mědí, štíhlá, zúžená k zádi; tato dobře řiditelná loď byla určena k plavbám mezi čtyřicátým a šedesátým stupněm jižní šířky a dělala všechnu čest birkenheadským loděnicím.

Tyto podrobnosti jsem věděl z úst mistra Atkinse, který je provázel nekonečnými chvalozpěvy.

Kapitán Len Guy, původem z Liverpoolu, byl majitelem tří pětín ceny goeletty, které velel už asi šest roků. Projížděl jižní africké a americké vody, od ostrova k ostrovu, od pevniny k pevnině. Posádka se skládala jen z dvanácti mužů, protože se věnoval výhradně obchodu. Lov na obojživelníky, tuleně a mořské krávy vyžadoval mnohem četnější posádku s harpunami, vidlicemi, provazy a přístroji při tomto řemesle nezbytnými. Dodám ještě, že v této nepříliš bezpečné končině,

*... většina odporovala názoru, že by blížící se škuner
byl goelettou Halbrane...*

kde se vyskytovali piráti, a nablízku podezřelých ostrovů, kterým je lépe se vyhnout, by *Halbrane* neuvedlo do rozpaků nic: čtyři houfnice, dostatečné množství nábojů a střelného prachu, pušky, pistole, karabiny a sečné zbraně pojišťovaly její bezpečnost. Na místě byla stále stráž, vždy bdělá. Plavit se v těchto končinách bez takových opatření by bylo čirou lehkomyšlností.

Ráno 7. srpna jsem ležel na posteli v polosnění, když tu mne vyburcoval mocný hlas mého hostitele a rány na dveře.

„Pane Jeorlingu, jste vzhůru?...“

„Zajisté, mistře Atkinsi – kdo by mohl spát při takovém rámusu! – Co se děje?...“

„Lod' na severovýchodu, deset kilometrů od břehu, míří k nám!...“

„Je to *Halbrane*?...“ zvolal jsem, odhodiv spěšně pokrývku a oblékáje se.

„V několika hodinách se to dozvíme, pane Jeorlingu. V každém případě je to však první lod', která tohoto roku přijíždí a je slušné ji slavnostně přivítat.“

Obratem ruky jsem byl oblečený a odebral jsem se s Fenimorem Atkinsem na nábřeží, na místo, kde bylo možné si prohlédnout veliký kus obzoru mezi oběma břehy zátoky Christmas Harbour.

Bylo dost jasno, poslední mlhy mizely a moře se lehce vlnilo pod mírným vánkem. Ostatně na této straně souostroví je díky pravidelným větrům nebe jasnější než na druhé straně.

Asi dvacet obyvatel – většinou rybářů – obklopilo mistra Atkinse, který byl bez odporu nejdůležitější a nejmávanější osobností souostroví – každý jej tedy rád poslechl.

Vítr byl právě velmi příznivý k vjezdu do přístavu. Ale byl odliv a ohlášená lod' – škuner – plula zvolna s polovičním plachtovím, vyčkávajíc přílivu.

Shromáždění muži si vyměňovali názory, kterým jsem netrpělivě a mlčky naslouchal. Mínění byla různá, i když od každého zastávaná s velkou tvrdohlavostí.

Musím však přiznat, že většina odporovala názoru, že by blízcí se škuner byl goeletou *Halbrane*, což mne velice rmoutilo. Jen dva nebo tři byli toho mínění, mezi nimi i majitel Zeleného kormorána.

„Je to *Halbrane*!“ opakoval. „Aby kapitán Len Guy nepřijel první... Jděte!... Je to on, jsem si tím tak jistý, jako by už byl zde, tiskl mi ruku a jednal se mnou o koupi sto měřic brambor k obnovení zásob!“

„Máte vlčí mlhu, mistře Atkinsi!“ odporoval jeden z rybářů.

„A ty máš mlhu na mozkou!“ odpověděl uraženě krčmář.

„Tahle loď není anglické konstrukce,“ prohlásil jiný. „Podle štíhlé přídě a širokého vydmutí bych soudil na americké loděnice.“

„Ne, je to anglická loď,“ opakoval mistr Atkins, „a mohl bych i říct, z které loděnice byla spuštěna... ano... z birkenheadských dílen v Liverpoolu, odkud pochází *Halbrane*!“

„Ale kdepak!“ ujišťoval starý námořník. „Tenhle škuner byl postaven v Baltimore, u Nipperera a Strongeho a jeho kýl se vryl poprvé do vod Chesapeake.“

„Ještě řekni: do vod Mersey, ty hlupáku!“ odsekl mistr Atkins. „Otři si brýle a podívej se lépe na vlajku, kterou právě vystrčil!“

„Anglická!“ zvolali všichni.

A opravdu: na stěžni škuneru se třepotala červenomodrá vlajka Spojeného království.

Už nebylo pochyb, že se k přístavu blíží anglická loď. Z toho však nevyplývala jistota, že je to goeletta kapitána Lena Guye.

Ale za dvě hodiny už to nebyla otázka. *Halbrane* zakotvila před polednem ve vzdálenosti čtyř provazců od břehu.

Mistr Atkins vítal kapitána goeletty s nesmírným plýtváním slovy a posunky; ten se mi však zdál mnohem méně rozrušený.

Byl to asi pětáctýřicetiletý muž, vyslovený sangvinik, pevně stavěný jako jeho goeletta, měl mohutnou hlavu, vlasy už prošedivělé, černé oči, jejichž zornice zářily pod hustým obočím jako žhavé uhlíky, opálenou pleť, úzké rty, zakrývající bezvadné, silné zuby v mocných čelistech, na vystupující bradě rudé vousy, křepké ruce i nohy: tak vypadal kapitán Len Guy. Výraz jeho tváře nebyl příliš tvrdý, spíš chladný, jako u uzavřeného člověka, který nerad s někým sdílí své nitro – právě jak mi jednoho dne vyprávěl někdo lépe znalý než mistr Atkins, ačkoliv se můj hostitel pokládal za kapitánova důvěrného přítele. Ve skutečnosti se nemohl nikdo honosit, že úplně pronikl skrze tuto dost odpuzující povahu.

Řeknu ihned, že ten „někdo“, o kterém jsem se zmínil, byl lodní mistr *Halbrane*, jménem Hurliguerly, čtyřiačtyřicetiletý rodák z ostrova Wight, střední postavy, širokoplecí, silný, s odstávajícíma rukama od těla, nohama poněkud křivýma, kulatou hlavou na býčím krku, se širokou hrudí, která mohla pojmout ještě jedny plíce – uvažoval jsem, není-li tomu opravdu tak, protože vyplýval neobyčejně mnoho dechu, oddychuje, stále hovoře s potměšilým pohledem a usměvavým výrazem; pod očima se mu křížovaly nesčetné vrásky, vzniklé patrně neustálým stahováním svalstva. Musím se též zmínit o náušnici – jedině – tkvící v boltci levého ucha.

Jak se tento tvor lišil od velitele goeletty; jak si mohly rozumět dvě tak různé bytosti! A přece si rozuměly a dobře spolu vycházely, plavíce se spolu už po patnáct let, dřív na brize *Power*, kterou šest let před začátkem tohoto vypravování nahradila goeletta *Halbrane*.

Hurliguerly se od Fenimora Atkinse hned po příjezdu dozvěděl, že vstoupím na palubu goelety, bude-li kapitán Len Guy souhlasit. Proto ke mně hned odpoledne přistoupil, bez představování a bez okolků. Znal už moje jméno a oslovil mne:

„Dobrý den, pane Jeorlingu.“

„Dobrý den, příteli!“ odpověděl jsem. „Co si přejete?...“

„Chci vám nabídnout své služby.“

„Své služby?... A proč?...“

„Vzhledem k vašemu úmyslu vstoupit na palubu *Halbrane*...“

„Kdo jste?...“

„Lodní mistr Hurliguerly, tak zvaný a zanesený v seznamu posádky, a kromě toho věrný přítel kapitána Lena Guye, který na mne rád dá, ačkoliv se o něm říká, že nikoho na světě neposlechne.“

Tu mě napadlo, že bych mohl dobře využít tohoto ochotného muže, který si byl tak jistý svým vlivem na kapitána Lena Guye.

Odpověděl jsem tedy:

„Výborně, milý příteli, pohovoříme si tedy, nevolá-li vás právě povinnost...“

„Mám dvě hodiny času, pane Jeorlingu. Ostatně dnes není mnoho práce. Zítřka musíme složit nějaký náklad a obnovit zásoby... Ale to je pro nás něco jako odpočinek... Jste-li volný... jako já...“

A ukázal rukou do pozadí přístavu, směrem, který mu byl patrně velmi dobře známý.

„Nemohli bychom hovořit zde?...“ poznamenal jsem, zadržuje jej.

„Mluvit vstoje, pane Jeorlingu,... se suchým hrdlem, když se můžeme pohodlně usadit v nějakém malém koutku u sklenice čaje s whisky?...“

„Nepiji whisky, mistře.“

„Nevadí... zato já piju za dva. Ó, nemyslete si, pane, že před sebou máte opilce!... Ne, nikdy víc, než snesu, ale také nikdy méně!“

Následoval jsem ho, bylo zřejmé, že je ve svém živlu. A zatímco mistr Atkins sjednával na palubě goeletty obchody, usadili jsme se ve velké síni jeho hostince. Tu jsem oslovil lodního mistra:

„Původně jsem spoléhal, že mistr Atkins převezme vyjednávání mezi mnou a kapitánem Lenem Guyem, kterého, nemýlím-li se, velmi dobře zná.“

„Hmmm!“ vyrazil ze sebe Hurliguerly. „Fenimore Atkins je hodný člověk a kapitán si ho také váží. Ale se mnou se nemůže měřit. Ponechte mi tu věc, pane Jeorlingu...“

„Copak to je spojeno s takovými obtížemi, mistře, a copak není na palubě *Halbrane* volná kabina? Budu uspokojen, i když bude sebemenší a rád zaplatím...“

„Velmi dobře, pane Jeorlingu! Máme volnou, dosud nepoužitou kabinu, a nejedná-li se vám o cenu – kdyby na to přišlo... ale, mezi námi, kdo chce přinutit kapitána Lena Guye, aby na palubu vzal cestujícího, musí být mazanější, než si myslíte a než je můj starý Atkins!... Ano! Je zapotřebí veškeré obratnosti chlapíka, který chce pít na vaše zdraví a lituje, že nechcete činit jako on!“

Jak se na mne při tom Hurliguerly podíval svým pravým okem, přimhuřuje levé! Zdálo se, že živost jeho očí se vlila v zornici tohoto jediného! Není třeba ani podotýkat, že závěr tohoto krásného proslovu utonul ve sklence whisky, jejíž znamenitou jakost dovedl lodní mistr jistě ocenit, protože *Halbrane* obstarávala zásoby Zeleného kormorána.

Pak tento čertovský chlapík vyndal z kapsy černou, krátkou dýmčičku, nacpal ji, vsunul do levého koutku úst, zapálil

„Hmmm!“ vyrazil ze sebe Hurliguerly.

a za chvíli byl zahalen takovým dýmem, jako plnou parou ujíždějící parník, takže jeho hlava téměř zmizela v šedavém oblaku.

„Pane Hurliguerly,“ řekl jsem.

„Pane Jeorlingu?...“

„Proč by mne nechtěl váš kapitán přijmout?...“

„Protože mu nejde pod nos přijímat na palubu cestující a dosud vždy to odmítl.“

„Ale proč, ptám se...“

„Eh, protože si nechce dát od nikoho rozkazovat ve svých rozmarech; chce plout, kam se mu zlíbí, k severu nebo k jihu, k východu nebo k západu, aniž by se komu zodpovídal! Nikdy neopouští jižní moře, pane Jeorlingu, a už hezkých pár let brousíme mezi východní Austrálií a Jižní Amerikou, od Hobarttownu k ostrovům Kerguelen, od Tristan d’Acunha k Falklandským ostrovům, kotvíce jen dokud nesložíme a nenaložíme, a někdy zajíždíme až do antarktického moře. Pochopíte, že by za takových okolností nějaký cestující překážel, a ostatně, kdo by chtěl vstoupit na palubu *Halbrane*, která pluje téměř bez cíle, podřizujíc se větru!“

„*Halbrane* odpluje ve čtyřech nebo pěti dnech, že?“

„Ovšem...“

„A tentokrát zamíří k západu, k Tristan d’Acunha?“

„Možná.“

„Nuže, mistře, tato možnost mi postačí, a protože mi nabíízíte svou pomoc, přemluvte kapitána Lena Guye, aby mne vzal na palubu jako cestujícího...“

„Jako by se stalo!“

„Znamenitě, mistře Hurliguerly, nebudete toho litovat.“

„Eh, pane Jeorlingu,“ odpovídal ten zvláštní chlapík, potřásaje hlavou, jako by právě vylezl z vody, „nikdy jsem ničeho nelitoval a dobře vím, že toho nebudu litovat, prokážu-li vám službu. Dovolíte-li, odejdu nyní na palubu, nečekaje na mistra Atkinse.“

Jedním douškem vyprázdnil poslední sklenici whisky – strachoval jsem se, že i sklenice zmizí v jeho hrdle – Hurliguerly se na mne blahosklonně usmál. Poté, kolébaje mocným trupem nad křivýma nohama a zahalen oblakem štiplavého dýmu, odešel a zamířil na severovýchod od Zeleného kormorána.

Zůstal jsem u stolu sám, pohroužen v dost protichůdné úvahy.

Opravdu – kdo byl vlastně ten kapitán Len Guy? Mistr Atkins mi ho vyličil jako znamenitého námořníka a dobrého člověka. Neměl jsem příčinu pochybovat o jednom ani druhém; podle líčení lodního mistra to byl originál. Přiznávám se, že jsem nikdy neuvažoval o tom, že by mohl být můj úmysl, vstoupit na palubu *Halbrane*, spojen s těžkými obtížemi, hlavně když jsem prohlásil, že mi nesejde na penězích a že se přizpůsobím obvyklému životu na palubě. Jaký důvod by měl kapitán Len Guy odmítnout mne...? Měl jsem věřit, že nechce být vázán, že nechce být nucen plout za určitým cílem, napadne-li ho občas zamířit tam nebo onam?... Nebo měl zvláštní důvody chránit cizince, tajit cíle své plavby?... Provozoval podloudnictví nebo otrokářství – což nebylo za těch časů v jižních mořích vzácné?... Nebylo to vyloučeno, ačkoliv můj ctihodný hostitel ručil za *Halbrane* a jejího kapitána. Fenimore Atkins dokazoval poctivost goletty i poctivost jejího velitele!... A to něco znamenalo, ovšem nemýlil-li se, pokud se obou týká!... Vždyť znal kapitána Lena Guye jen od vidění, když jednou za rok přistál u souostroví, kde projednával zcela nevinné, nijak podezřelé obchody...

Na druhé straně jsem se ptal, nepřeháněl-li lodní mistr, aby své službě dodal víc důležitosti... Snad by byl kapitán Len Guy velmi potěšen, kdyby měl na palubě cestujícího tak snášenlivého, který nehledí na peníze...

Za hodinu jsem u přístavu potkal krčmáře a všechno jsem mu řekl. „Ah! Ten čertův Hurligerly!“ zvolal; „stále vede svou!... Podle jeho řeči by si kapitán Len Guy ani neutřel nos bez jeho rady!... Vidíte, pane Jeorlingu, ten lodní mistr je směšný chlap, ani zlý, ani hloupý, ale na peníze jako posedlý!... Padnete-li mu do rukou, běda vašemu měšci!... Zapněte nebo si zašijte kapsy a mějte se na pozoru!“

„Díky za radu, mistře Atkinsi. Řekněte mi však: mluvil jste už s kapitánem?... Jednal jste s ním?...“

„Dosud ne, pane Jeorlingu... Máme dost času... Vždyť *Halbrane* sotva přijela a ještě ani jednou nebyla otočena odlivem...“

„Budiž, ale... chápete... rád bych co nejdříve věděl, jak se věci mají...“

„Trpělivost, pane Jeorlingu!“

„Chci se podle toho zařídit...“

„Eh! Ničeho se neobávejte, pane Jeorlingu!... To půjde samo sebou!... Ostatně i bez *Halbrane* byste nebyl v rozpacích... Počátek loveckého období přivádí do Christmas Harbour víc lodí, než je domů kolem Zeleného kormorána!... Spolehněte se na mne... Vezmu si váš odjezd na starost!“

To všechno byla slova, krásná slova jak od lodního mistra, tak od Atkinsi. Přes jejich sliby jsem se však rozhodl, že se obrátím přímo na kapitána Lena Guye, i když by byl sebenepřístupnější, a přednesu mu svoji žádost, jakmile se s ním setkám o samotě.

Ta příležitost se mi naskytla až nazítří. Přecházel jsem po nábreží a prohlížel jsem si škuner, loď pozoruhodně a velmi pevně stavěnou. Je to nezbytné, protože v těchto končinách se setkáváme s ledovci dokonce i na padesáté rovnoběžce.

Bylo krátce po poledni. Jakmile jsem zamířil ke kapitánovi Lenu Guyovi, pochopil jsem, že by se mi rád vyhnul.

Je samozřejmé, že se rybářské obyvatelstvo v Christmas Harbour velmi málo obnovuje. Kromě řídkých případů, kdy někdo z kerguelenských obyvatel vstoupí na nějakou loď do služby, základní obyvatelstvo se nemění. Kapitán Len Guy znal nepochybně každého.

O několik týdnů později, po příjezdu četných lodí a neobvyklém ruchu přichozích lovců, by nebyl omyl vyloučen. Ale takto v srpnu byla *Halbrane* jedinou lodí, která se odvážila do Christmas Harbour v zimě, která byla toho roku neobyčejně mírná.

Bylo vyloučeno, že by kapitán Len Guy ve mně nepoznal cizince, i když mu krčmář a lodní mistr dosud moji záležitost nepřednesli.

Jeho tvář mi prozrazovala, že buď mu byl už můj návrh sdělen a on mi nemínil vyhovět – anebo dosud ani Hurliguerly, ani Atkins nepromluvili. Bylo-li pravda to druhé, vzdaloval se ode mne puzen svojí nesdílnou povahou, nechťje navázat styk s neznámým člověkem.

Stal jsem se netrpělivým. Nestojí-li ten podivín o mne, dobrá – zařídím se jinak. – Vstoupit na palubu jen proti jeho vůli, o tom jsem vůbec neuvažoval. Nebyl jsem jeho *krajanem*. Ostatně na Kerguelenských ostrovech nebyl ani americký konzul, ani zástupce vlády, u kterého bych si mohl stěžovat.

Hlavní věcí bylo, abych věděl, na čem jsem; kdyby kapitán Len Guy řekl ne! – nuže, pak by mi nezbývalo než vyčkat příjezdu jiné, ochotnější lodi – ovšem, zdržel bych se tím o dva nebo tři týdny.

Právě když jsem chtěl k němu přijít, přiblížil se důstojník goeletty. Kapitán toho využil a vzdálil se, pokynuv důstojníkoví, aby ho následoval; v krátké době zmizeli za skalinou, na severním pobřeží přístavu.

„K čertu!“ myslil jsem si. „Začínám věřit, že stěží dosáhnu svého cíle! Ale ještě není nic ztraceno. Zítرا ráno se odeberu

na palubu *Halbrane*. Ať chce nebo nechce, bude nucen mne vyslechnout a odpovědět ano nebo ne!“

Ostatně bylo možné, že kapitán Len Guy přijde k Zelenému kormoránovi, kde se námořníci obyčejně stravovali, pokud zůstali na souostroví. Po několikaměsíční plavbě každý rád změnil jídelní lístek, dosud omezený jen na suchary a nasolené maso.

Vyžaduje to dokonce zdraví; mužstvo dostává čerstvé zásoby a důstojníci se raději stravují v hostinci. Nepochyboval jsem, že je přítel Atkins připraven k důstojnému přijetí kapitána, důstojníka a lodního mistra.

Čekal jsem tedy a šel jsem ke stolu velmi pozdě. Ale zklamal jsem se.

Nikoliv! Ani kapitán Len Guy, ani kdokoliv jiný z posádky *Halbrane* nepočil Zeleného kormorána svou přítomností. Musel jsem jíst sám, jako dosud už po dva měsíce, protože, jak je možné si pomyslet, hosté se k panu Atkinsovi v této době nehrnuli.

Po večeři, asi o půl osmé, za šera, jsem se šel projít do přístavu.

Nábřeží bylo pusté. Z oken krčmy padalo nejasné světlo. Z posádky *Halbrane* nebyl na pevnině nikdo. Čluny byly vytaženy a houpaly se v závěsech při lehkém vlnění stoupajícího moře.

Opravdu, goeletta mi připadala jako kasárna, kde posádku se západem sluncem ženou na lože. To asi nebylo příliš vhodné pro milovníka povídání a popíjení, Hurliguerlyho, který asi rád chodil z krčmy do krčmy, pokud byla jeho loď zakotvena. Ale ani jej jsem nespatriil nablízku Zeleného kormorána.

Zdržel jsem se až do devíti hodin přecházeje poblíž goeletty vždy sto kroků sem a tam. Zponenáhla obrysy lodí splynuly s tmou a ve vlnách se odrážela jen zář svítílny, zavěšené na lanu předního stěžně.

Vrátil jsem se do krčmy, našel jsem Fenimora Atkinse, jak stojí přede dveřmi a kouří z dýmky.

„Zdá se mi, příteli Atkinsi,“ řekl jsem, „že kapitán Len Guy není návštěvníkem vaší krčmy...“

„Někdy chodívá v neděli, a dnes je sobota, pane Jeorlingu...“

„Mluvil jste s ním?...“

„Ano...“ odpověděl můj hostitel se zřejmými rozpaky.

„Řekl jste mu, že by někdo vám známý rád vstoupil na palubu *Halbrane*?...“

„Ano.“

„A jak odpověděl?...“

„Ne tak, jak bych chtěl, ani jak byste si přál vy, pane Jeorlingu...“

„Odmítl?...“

„Ano, jsou-li tato slova odmítnutím: ‚Atkinsi, moje goeletta není zařízena pro cestující... Nikdy jsem žádného neměl a myslím, že mít nebudu.‘“

III. KAPITOLA

Kapitán Len Guy

Spal jsem špatně. Několikrát jsem ‚snil, že sním‘. I když – jak pozoroval Edgar Allan Poe – uvědomujeme-li si, že sníme, obyčejně se hned probudíme.

Vzbudil jsem se tedy velmi rozhořčen na kapitána Lena Guye. Myšlenka odplout ze souostroví na palubě *Halbrane* se ve mně zakořenila.

Mistr Atkins mi bezustání tuto loď vychvaloval, protože připlouvá do Christmas Harbour jako první v roce. Počítaje dny, počítaje hodiny jsem se viděl už tolikrát na palubě této goelety, plující po širém moři k západu k americkému pobřeží. Můj hostitel nepochyboval o ochotě kapitána Lena Guye, která nemohla jeho zájmům nijak škodit. Málokdy odmítne obchodní loď cestujícího, nemusí-li kvůli němu měnit svou dráhu a dostane-li dobře zapláceno. Kdo by uvažoval jinak?...

Proto také ve mně vřel krutý hněv proti tomu neochotovi. Žluč mi přetékala a nervy se napínaly. Narazil jsem na překážku, proti které jsem byl bezmocný.

Strávil jsem trapnou noc za horečného rozhořčení; uklidnil jsem se až k ránu.

Rozhodně jsem si umínil promluvit s kapitánem Lenem Guyem o jeho nepochopitelném chování. Snad nepořídím nic, ale aspoň mu řeknu, co mám na srdci.

Mistr Atkins s ním mluvil a obdržel zamítavou odpověď. Zdalipak ten ochotný Hurliguerly, který mi tak spěchal nabídnout svůj vliv a svou pomoc, zdalipak se odvážil splnit slovo?... Nevěděl jsem to, protože jsem ho neviděl. Jistě úspěšnější než majitel Zeleného kormorána nebyl!

Vyšel jsem z domu kolem osmé hodiny ráno. Byl – jak se říká – psí čas. Z oblak, valících se přes hřebeny západních skalisk, se řinul smíšený déšť se sněhem, srážeje mlhu až k zemi – hotová lavina vzduchu a vody. Nemohl jsem předpokládat, že by se kapitán Len Guy odvážil v takovém nečase na břeh a vystavil se možnosti promoknout na kůži.

Opravdu – na celém nábřeží nebylo živé duše. Několik rybářských bárek opustilo přístav před vypuknutím nepohody a ukryly se nepochybně mezi pobřežními skalinami, kde byly chráněny před deštěm i před větrem. Musel bych požádat o jeden z člunů *Halbrane*, abych se dostal na palubu a lovní mistr by se toho o své újmě sotva odvážil.

„Ostatně,“ myslel jsem si, „kapitán je na palubě doma a nezmění-li své neslušné odmítavé stanovisko, pak se hodí lépe neutrální půda pro to, co mu chci říci. Budu ho vyhlížet z okna, a zamíří-li jeho člun k nábřeží, zaskočím ho, takže mi tentokrát neunikne.“

Vrátil jsem se pod střechu Zeleného kormorána, usedl jsem k oknu, otřel vodu, řinoucí se po okenní tabuli a čekal jsem nedbaje vichru zuřícího v komíně a rozdmýchujícího popel v krbu.

Čekal jsem netrpělivě, rozrušen, hryzaje si rty, s rostoucím nepokojem.

Uplynuly dvě hodiny. Díky nestálosti větru, jak tomu často v těchto končinách bývá, se nepohoda utišila; i já jsem se uklidnil. Kolem jedenácté hodiny se začala zvedat mlha a vítr se utišil.

Otevřel jsem okno.

Právě v tu chvíli spouštěli na goelettě člun na vodu. Jeden muž do něho vstoupil, zasadil vesla a druhý muž usedl na záď ke kormidlu. Goelettu a nábreží dělilo asi padesát toas. Člun brzy přirazil ke břehu a jeden z mužů vyskočil.

Byl to kapitán Len Guy.

V několika vteřinách jsem vyšel z krčmy a stál jsem před kapitánem, který se mi tentokrát nemohl vyhnout.

„Pane kapitáne,“ oslovil jsem ho suše a chladně – tak chladně, jako když vane východní vítr.

Kapitán Len Guy na mne upřeně pohlédl; byl jsem překvapen smutkem, který z něho zíral jako noc černých očí. Pak se mne tiše, skoro šeptem zeptal:

„Jste zde cizincem?...“

„Ano...“, odpověděl jsem.

„Angličan?...“

„Ne, Američan.“

Pozdravil mne lehkou úklonou; oplatil jsem mu pozdrav.

„Pane kapitáne,“ řekl jsem, „myslím, že se vám mistr Atkins, majitel Zeleného kormorána, už zmínil o jakémsi návrhu týkajícím se mne. Jsem toho mínění, že tento návrh by zasluhoval vlídné přijetí od...“

„Návrh cestovat na palubě *Halbrane*?“ přerušil mne kapitán Len Guy.

„Ano.“

„Lituji, pane, že nemohu vyhovět...“

„Nechtěl byste mi říci proč?...“

„Protože nejsem zvyklý mít na palubě cestující – první důvod.“

„A druhý, kapitáne?...“

„Protože není nikdy předem určeno, kam *Halbrane* pluje. Pluje od přístavu k přístavu, jak se mi právě zlíbí. Věřte, pane, že nejsem v ničích službách. Goeletta je větším dílem moje, a nikdo mi nesmí nic předpisovat.“

„Záleží tedy jen na vás, pane kapitáne, budu-li přijat na palubu?“

„Ano, ale velice lituji, že vám to musím odříci.“

„Snad změníte svůj názor, pane kapitáne, až se dozvíte, jak málo mi záleží na cíli plavby vaší goeletty... Hlavní přece je, že někam pluje...“

„Někam, zajisté...“

Zdálo se mi, že se kapitán Len Guy v té chvíli dlouze zahleděl k jižnímu obzoru.

„Nuže, pane,“ pokračoval jsem, „je mi téměř lhostejné plout tam nebo onam... Hlavně si přeji při nejbližší příležitosti opustit Kerguelenské ostrovy...“

Kapitán neodpovídal a mlčky stál; nesnažil se mi uniknout.

„Prokážete mi aspoň tu čest a vyslechnete mne, pane kapitáne?...“ zeptal jsem se dost živě.

„Ano, pane.“

„Nuže, slyšel-li jsem dobře a nezměnil-li jste plán od té doby – *Halbrane* měla zamířit z Christmas Harbour do Tristan d’Acunha...“

„Snad do Tristan d’Acunha... snad do Kapského Města... snad... na Falklandy... snad jinam...“

„Nuže, kapitáne Guyi, právě *jinam* chci plout!“ odpověděl jsem ironicky a stěží jsem potlačoval své vzrušení.

Chování kapitána Lena Guye se najednou zvláštním způsobem změnilo. Jeho hlas se stal tvrdším, ostřejším. Zkrátka a dobře mi dal na srozuměnou, že čas kvapí a že ho volají

Chování kapitána Lena Guye se najednou zvláštním způsobem změnilo.

neodkladné záležitosti do přístavní kanceláře... a konečně, že jsme si řekli všechno, co jsme si měli říct.

Rozpřáhl jsem ruce, abych ho zadržel – chytil je správnější slovo – a rozhovor už od počátku nepříliš přátelský mohl špatně skončit, když tu se ke mně ten podivín obrátil ještě jednou a mírnějším tónem řekl:

„Věřte pane, velice lituji, že vám nemohu vyhovět a že musím projevit vůči Američanovi tak málo ochoty. Za plavby *Halbrane* se může přihodit nějaký úraz a za takových okolností by velice vadila přítomnost cestujícího... i když by třeba byl tak skromný jako vy... Vystavoval bych se tím také možnosti, že nedosáhnu toho, co bych snad...“

„Řekl jsem vám už, pane kapitáne, a opakuji vám, že ačkoliv se chci vrátit do Ameriky, do Connecticutu, nesejde mi na tom, vrátím-li se za tři nebo za šest měsíců, cestou kratší nebo delší – a kdyby vaše goeletta vnikla až do antarktických moří...“

„Do antarktických moří!“ vzkřikl kapitán Len Guy tázavě a nořil mi do očí pohled ostrý jako meč.

„Proč mluvíte o antarktických mořích?...“ pokračoval, uchopiv mne za ruku.

„Právě tak bych mluvil o severních mořích... o severním pólu, právě tak jako o jižním...“

Kapitán Len Guy neodpovídal; zdálo se mi, že v jeho očích vidím slzy. Po chvíli, jako by se chtěl násilím přivést na jiné myšlenky od nějaké bolestné vzpomínky, řekl:

„Ten jižní pól... kdo by se tam odvážil...“

„Bylo by to obtížné... a nemělo by to smysl,“ odpovídal jsem. „A přece by se našel člověk tak dobrodružný, že by se o to pokusil.“

„Ano... dobrodružný!...“ šeptal kapitán Len Guy.

„Ale právě se o to ještě jednou pokoušejí Spojené státy,“ pokračoval jsem; „vyslaly loďstvo *Charlese Wilkese*,

Vincennese, Peacock, Pourpoise a Flying Fishe, kromě nákladních lodí...“

„Spojené státy, pane Jeorlingu?... Tvrdíte, že Spojené státy vyslaly do jižních moří výpravu?...“

„Je to zcela určité a loni, před odjezdem z Ameriky, jsem slyšel, že se výprava dala na cestu. Od té doby uplynul celý rok a je možné, že odvážný Wilkes pronikl dále než jeho předchůdci.“

Kapitán Len Guy zmlkl a teprve po chvíli ze sebe vypravil:

„V každém případě, i kdyby Wilkes překročil polární kruh a pronikl ledovým polem, ale je pochybné, dostihne-li vyšší šířky než...“

„Než jeho předchůdcové, Bellingshausen, Forster, Kendall, Biscoe, Morell, Kemp, Balleny...“ doplnil jsem.

„A než...“

„O kom jste chtěl mluvit?...“ zeptal jsem se.

„Pocházíte z Connecticutu, pane?...“ řekl náhle kapitán Len Guy.

„Ano.“

„Z kterého místa?...“

„Z Hartfordu.“

„Znáte ostrov Nantucket?...“

„Byl jsem tam několikrát.“

„Víte asi,“ řekl kapitán Len Guy, pohlížeje mi upřeně do očí, „že tam nechal váš romanopisec Edgar Allan Poe vzniknout svého hrdinu Gordona Pyma...“

„Opravdu,“ odpověděl jsem, – „vzpomínám si, – ten román začíná na ostrově Nantucket.“

„Román?... Román jste řekl?...“

„Zajisté, kapitáne...“

„Ano... mluvíte jako všichni lidé!... Ale promiňte, pane, nemohu déle čekat... Lituji... upřímně lituji, že vám nemohu posloužit... Nemyslete si, že se rozhodnu jinak a že změním

své rozhodnutí... Ostatně vás to zdrží jen několik dní... Nastává krásné období... Obchodní a velrybářské lodi budou hojně navštěvovat Christmas Harbour a použijete pak kterékoliv, jak vám bude libo... a budete mít jistotu, že vás poveze, kam budete chtít... Lituji, pane, opravdu lituji... a poroučím se vám!“

Po těch slovech kapitán Len Guy odešel a rozmluva skončila zcela jinak, než jsem očekával... totiž zcela zdvořile, ačkoliv obřadně. Proti nemožnosti je marné bojovat; vzdal jsem se tedy myšlenky, že vstoupím na palubu *Halbrane*, nevzdávaje se záští proti jejímu veliteli. A proč bych to nedoznal? Hořel jsem zvědavostí. Na dně jeho duše jsem tušil záhadu a rád bych ji odhalil. Náhlý obrat naší rozmluvy, tak nenadále pronesené jméno Arthura Gordona Pyma, kapitánovo vyptávání na ostrov Nantucket, účinek, který na něho měla zpráva, že se pod Wilkesovým vedením ubírá do antarktických krajů výprava, ujištění, že Wilkes neproikne dále k jihu, než... o kom chtěl mluvit kapitán Len Guy?... Pro člověka tak pozitivního, jako jsem já, tu bylo mnoho látky k úvahám...

Téhož dne se mě přišel mistr Atkins zeptat, zdali byl kapitán Len Guy povolnějším... Dal mi svolení zaujmout jednu z kabin na palubě goelety?... Nezbývalo mi než přiznat svému hostiteli, že jsem ve vyjednávání nebyl šťastnější než on... Byl velmi překvapen. Nechápal kapitánovo odmítnutí, jeho zarytost... Nepoznával ho... Co v něm způsobilo tu změnu?... A co se ho bezprostředně týkalo – ani důstojnictvo, ani mužstvo *Halbrane* nechodilo k Zelenému kormoránovi, kde bývali za dřívějších časů častými hosty. Patrně byl vydán nějaký rozkaz. Jenom lodní mistr se v krčmě objevil dvakrát nebo třikrát. Mistr Atkins byl oprávněně zklamán.

Co se týká Hurliguerlyho, pochopil jsem, že po ukvapeném slibu se mnou nemíní udržovat další styky, vida, že to je